

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: שמירת הלשון

פרשת תזריע מצורע

בס"ד | גיליון מס' 175

מה גילתה עקשנות הציפור מדי יום?

זאת תהיה תורת המצורע (י"ד, ב)

שיישכח? מכל מיליוני הפעולות והמעשים העוברים בסרט נע מחיינו בעולם הזה, השם הוא שיעלם מזכרונו? הפרט החשוב הזה יישכח?

חושף הכהן הגדול מאחיו, ה'חפץ חיים' זצ"ל, ביאור מרטיט: בוודאי שכן! כי האדם זוכר כל מיני פעולות שעשה, מצוות שקיים, עבירות שלא עבר, וכל כיוצא בזה. והנה, בבואו לשמים ומעבירים את מעשיו לנגד עיניו - הוא עלול לגלות היסטוריה שלא הכיר: מצוותיו נעלמו מתסריט חייו, ועבירות שמעולם לא עשה - חדרו לתוך ההיסטוריה האישית שלו! הוא עומד בשערי בית הדין השמימי ושואל את עצמו 'האם זה אני?!' - היתכן שעשיתי את כל המיוחס לי כאן? להיכן נעלמו כל מצוותי?!'

זהו הרגע המביש, המטלטל, בו הוא מגלה כי שמו, תוכנו, מהותו - הכל שונה. שמו הפרטי אבד, ההיסטוריה שלו איננה. הנשמה סופקת את כפיה באימה, לא מזהה את עצמה במראה הנשקף לנגד עיניה. וזה קורה רק בגלל סיבה אחת: כי הלשון לא היתה שמורה כהלכה, כי האדם לא היה זהיר בכל היוצא מפיו. מעתה אין פלא שכל מצוותיו ומעשיו הטובים עברו לאדם עליו דיבר סרה, וכל העבירות של אותו פלוני המדובר לרעה - עברו אליו, והוא מחוייב בגינן!

ולכן, מגלה ה'חפץ חיים', את הפסוק המתחיל ומסתיים באותיות השם, אומרים בסיום תפילת 'אלוקי, נצור לשוני מרע ושפתיי מדבר מרמה'. כדי להזכיר לכולנו 3 פעמים ביום כמה כדאי לפעול ולהתאמץ, להתמסר ולהזהר לנצור את הלשון מרע, לשמור את השפתיים מדיבור בגנות הזולת. כי רק כך נוכל להבטיח שנוזהה את עצמנו במראה שתשתקף לעינינו ביום הדין הגדול, שנמצא את פעולותינו בתסריט ההיסטוריה האישית שתתפרש מולנו בשערי שמים!

הבה ניקח את המסר הזה לתשומת ליבנו, ובעיקר לתשומת לשוננו. זה המסר העולה מפרשת השבוע העוסקת בדיני המצורע - הנענש בנגעים על דיבור לשון הרע, וזה מה שישפר את אורך ואיכות החיים שלנו לאין ערוך. הבה נתבונן במה שיוצא מפינו, הבה נחשוב רגע לפני הנעת לשוננו, נלמד את ההלכות כדי שנדע כיצד לפעול, נוותר על דיבור שהוא ספק מותר. שומר פיו ולשונו - שומר מצוות נפשו!

עקשנות ציפורית יומימית...

את הסיפור המפעים הבא קיבלנו מפי גיבוריו, מילה במילה. זהו סיפור שמדהים את כל שומעיו, וככל שהוא לא ייאמן - כך בדיוק הוא קרה. וזה דבר המעשה:

היה זה לפני כשנה, בכ"ד בניסן תשע"ז, בשעת צהרים בהירה ונעימה. בחלון בית משפחת כהן, בקומה השלישית של בנין המגורים ברחוב אגרות משה 5 בשכונת

ברכוש גדול ובשלל רוחני עשיר ומגוון יצאנו מימי הפסח, צועדים בשמחה ובהתרגשות לימי הקיץ הבעל"ט, ושבים לימי השגרה המוארים והחמימים מתמיד. האביב עודו כאן, פורח ומבלבל, מלווה אותנו אל תחנת הכח השבועית - פרשת השבוע, ממנה אנו שואפים מלאו ריאותינו אויר הרים רוחני צלול ורענן, מאוצרו הטוב של בורא עולם.

כבר בתחילת הקיץ ממתנה לנו פרשת השבוע הנוכחי, ובאוצרה - החיים עצמם. 'מי האיש החפץ חיים', כולנו נרגשים לגלות את הכלי והדרך המשפיעים יותר מכל על אורך ואיכות החיים שלנו, אותו משהו שכביכול אינו בשליטתנו - לדאוג לחיינו ולאורך ימינו, אך לאמיתו של דבר זה תלוי רק בנו, כי החיים והיפוכם ביד הלשון.

הלשון שלנו היא איבר נסתר מעין רואים, חבוי מאחורי כספת כפולה של שיניים ושפתיים. למרות זאת, לא פעם הלשון נשלחת למשימות מאות פעמים בדקה, נעה, שולחת וחלילה משתלחת - כמעט ללא מחשבה. הקושי הגדול ביותר הטמון בלשון, הוא הפער האינסופי, העמוק והעצום, בין קלות הנעת הלשון לכל עבר ללא מחשבה והתבוננות, לבין המשמעות האדירה - המועילה או חלילה ההרסנית, היצירתית או חלילה המוזיקה - שבכל תנועה של הלשון שלנו.

העוצמה האדירה הטמונה בלשון, נחשפת גם בהתבוננות במשמעות הדיבורים היוצאים מפינו. 'החובות הלבבות' מגלה סוד מבהיל, שכדאי לזכור אותו ולהבין את עומקו:

יכול יהודי להסתובב בעולם הזה 120 שנה, לבצע אלפי מצוות מדי יום, להתפלל בכוונה וברגש, ללמוד מאות אלפי שעות, לקיים מיליוני מעשי חסד - וברגע האמת, בעולם האמת, לגלות שהוא ריק מכל, יצא מהעולם הזה נקי מנכסיו. כל זאת בגלל שהיה משתלח בלשונו, היה מדבר בגנותו של רעהו.

כמו כאן, גם בשמי שמים יש מערכת של 'העברות בנקאיות'. אדם צובר רבבות מצוות, מיליוני מעשים טובים, מיליארדי זכויות, וחלילה - בהיגף לחיצות לשונו מעביר את הכל לפקודת רעהו, רק כי דיבר עליו לשון הרע... כמה עצוב, כמה מאכזב, כמה נורא: חסכוניות של עשרות שנים יורדים לטמיון, בגלל מילים מיותרות!

כולנו יודעים, שהשל"ה הקדוש מציע לנו עצה טובה ומועילה, שלפני סיום תפילת העמידה - נאמר פסוק המתחיל ומסתיים באותיות בהן מתחיל ומסתיים שמנו הפרטי. וזאת, כדי שלא נשכח את השם שלנו ביום הדין, לאחר 120 שנות חיינו. כלומר, מסתבר, שבעולם האמת אנו עלולים לשכוח את השם שליווה אותנו בנאמנות לכל אורך חיינו, והזכרת הפסוק הזה - היא סגולה שהדבר לא יישכח.

ודבריו אלו מעוררים פליאה של ממש: היתכן כדבר הזה? הלא אנו יודעים כי הכל גלוי וידוע לפני בורא עולם, כל נסתר ונעלם - זכור ביום הדין. דווקא השם הוא

מרפאת השיניים הטובה ביותר!

היה זה לעת זקנותו של ה'חפץ חיים' זצ"ל. הוא שכב במיטתו תשוש וחסר כוחות, ואל החדר נכנס אחד מתלמידיו. בתום דברי שלום וברכה - ביקש ה'חפץ חיים' מהתלמיד כי יפתח את פיו ויביט פנימה...

התלמיד התפלא. הוא ידע שהוא ביחסים קרובים עם רבו, אך אין זה נעים... מצד שני - רבו מבקש ממנו משהו, ואיך יסרב? הוא היסס בתחילה, אך כשה'חפץ חיים' הפציר בו בשנית ובשלישית - נענה לאתגר ופתח את פיו של הגאון. 'הבט נא וראה את שיניי' - ביקש ה'חפץ חיים', והתלמיד הנדהם החל מתבונן בהן. 'עכשיו ספור אותן בבקשה' - המשיך ה'חפץ חיים', מטיל הלם ומבוכה של ממש על התלמיד שאינו יודע את נפשו לנוכח המשימה המוזרה...

'32 שיניים!' - קבע התלמיד לאחר הספירה, 'כולן בריאות, שלמות, תקינות ופעילות. באמת נדיר!' - ציין התלמיד בהתפעלות, וכאן ראוי לציין כי מדובר בתקופה שלפני קרוב למאה שנים כשרפואת השיניים עוד לא היתה מפותחת כהיום, ובמקרים רבים - אנשים מבוגרים נותרו כמעט ללא שיניים בכלל, וה'חפץ חיים' כבר היה בן למעלה מתשעים!

ואז חייך אליו ה'חפץ חיים' והגיב: 'אני שמרתי על הפה שהבורא נתן לי. אז הוא שמר על הפה שלי!'

כי אכן, מתברר ששמירת הפה מלשון הרע, לא רק שהיא מועילה לאורך ימים, לא רק שהיא מטיבה את איכות החיים, זו גם סגולה לחייוך בריא ומלא, בעל 32 שיניים שלמות ותקינות. הבה נוותר על דיבורי הלשון הרע, הבה נשמור את הפה, הבה נוודא כי עד זקנה ושיבה ילווה אותנו חיוך צחור שיניים!

לעילוי נשמת

ר' שלמה פרץ ז"ל בן מאיר הלוי גולדשמיט (אריאלי)

רמת שלמה בירושלים, התייצבה לה ציפור דרור רגילה למראה, בעלת מקור מחודד במיוחד...

הציפור שנראתה רגילה לכל דבר, התייצבה על אדן החלון, נתמכת מעת לעת בסורגים המקיפים אותה מכל עבר, והחלה מנקרת, נוקשת, מצפצפת, מכה בחלון. כשזה קורה במשך דקה שתיים - זה סביר. כשזה קורה במשך 10 דקות - זה מעט מוזר. כשזה קורה במשך כל היום - זה משונה מאוד, מאוד מאוד משונה!

אך כשהדבר חוזר על עצמו יום אחר יום - זה כבר הרבה יותר ממשונה, זה מסיט את תשומת הלב ומתחיל לנקר בראשם של בני הבית. הציפור התייצבה מדי בוקר, בחריצות ובזריזות, בעת הנץ החמה. מאז, במשך שעות ארוכות ולפעמים עד שעות אחר הצהריים המאוחרות - היתה מכה במקורה, מצפצפת בפייה, מנקרת בשולי התריס, מקפצת בעצבנות על אדן החלון. כל נסיונות הגירוש, תליתי דיסקים, הצבת דחלילון - לא הועילו. כלום לא עזר, כלום.

יום ועוד יום חולפים, ובני המשפחה לא ידעו את נפשם. משהו מוזר עובר על ביתם, זה כמה ימים שהפכו כבר לשבועות. כל יום, בדייקנות וללא איחורים וחסיונים, הציפור מתייצבת על משמרתה, ומפירה את השקט בצפופיה ודפיקותיה על החלון. גם אם נפלה מהחלון, הוטמנו לה מכשולים, גורשה בחמת זעם - תמיד מצאה את הדרך לחזור ולהתייצב באותו חלון, למצוא מקום לכפות רגליה ולהוסיף להכות ולצפצף בעוצמת ווליום הולכת וגדילה...

העניין המוזר הוסיף ונמשך, ובני הבית כבר ניסו כל פדיון נפש אפשרי, זעקו בגרון ניחר 'מחול לך', וערכו סביבה סיבובים, תיקונים, פרקי תהלים ועצות אחרות. כל סגולה נוסתה, כל כלי טכני, רוחני, גשמי או מקצועי - נוסה והוכתר בכישלון מוחץ. שוב ושוב הציפור כאן, לא מתכוונת לוותר על ההרעשות שאינן פוסקות...

כבר חלף יותר מחודש ימים של סיט מתמשך, ולאחר חג השבועות החליט ראש המשפחה, הרב אהרן כהן, לגשת לכותל המערבי ולשאת תפילה חמה מעומק הלב, כדי להבין מה הרמז הנשלח אליו משמים באמצעות הציפור, מהו הקול אותו עוף השמים מוליך אליו. לאחר שנשא תפילה נרגשת, נזכר ביונתן בן עוזיאל עליו נאמר שעוף הפורח מעליו נשרף, והרהר לפתע, שאולי בספרו - תרגום יונתן בן עוזיאל על המקרא, ימצא את הפיתרון לבעיית הציפור...

הוא החליט לחפש בתרגום יונתן בן עוזיאל, למצוא מקום בו הוא דן בנושא הציפורים. כשפתח את פרשת השבוע הנוכחי - פרשת מצורע, הביט בתרגום ובפירושו ונחרד מהגילוי המרעיש שלפניו. עיניו ניצתו באחת, ידיו רעדו, הדברים הכתובים פשוט החרידו את נפשו - - -

שתי ציפורים הם מביא המצורע, שנענש על דיבור לשון הרע, ביום טהרתו. האחת נשחטת, והשנייה משולחת לחופשי. מגלה התרגום יונתן את מטרת שליחת הציפור לחופשי, כדי שאם חלילה יחטא שוב היהודי בלשון הרע ועתיד ללקות בצרעת, תשוב הציפור המשוחררת לביתו, תנקש ותזכיר: לא אדוני! אל תיכשל שוב בלשון הרע! זכור נא את הציפור שהבאת בעבר לאחר הצרעת, שמור פיך ולשוניך!

הרב כהן נרעד. האומנם? ציפור נוקשת בחלון - זו משמעותה? ענין של תיקון חטא לשון הרע? על מה מדובר?! הוא החל להרהר בקורות אותו, מבקש להבין מה קרה. ואז נזכר:

בתו, בהיותה נערה, למדה מדי ערב שתי הלכות בספר 'חפץ חיים'. זה היה מנהגה המבורך, אותו שמרה במשך תקופה ממושכת ללא הפסקה: יום אחר יום היתה מוצאת כמה דקות שקטות, ומתיישבת ללמוד הלכות לשון הרע. בחודש אדר שחלף כמה חודשים קודם - התחתנה הנערה ובנתה את ביתה, ומאז - פסק מביתו קול לימוד הלכות לשון הרע!

לא ייאמן! בביתו עלה ברמה קול לימוד הלכות לשון הרע במשך שנים, אך לפתע הדבר נפסק בחודש אדר. ובחודש ניסן החלה הציפור להתייצב בחלון, נוקשת ללא הרף, מבקשת משהו! היתכן כי דווקא זו הסיבה שהביאה את הציפור לחלונו? האומנם היא מתייצבת להזכיר את חובת הלימוד היומי וההתחזקות בשמירת הלשון?!

עוד באותו יום, קיבלו על עצמם הרב כהן ובני ביתו להתחזק בלימוד שמירת הלשון, לא לוותר על לימוד הלכות מדי יום. וראו זה פלא - שלולא סופר לנו מפי הרב כהן בעצמו היה קשה להאמין לו - אך אלה הן העובדות ללא כחל ושרק:

ביום המחרת התייצבה הציפור בחלון, הביטה אל תוך הבית, אך כבר לא נקשה, כביכול מבקשת לוודא שהלימוד היומי נשמר בקפידה רבה... לאחר יומיים, פסקה הציפור מלהתייצב על אדן החלון, נעלמה ואיננה!

משפחת כהן התרגשה, נרעדה לגלות את הדבר. אכן כן, הציפור התייצבה להזכירם את חובת לימוד הלכות שמירת הלשון, נקשה וצפצפה, ביקשה והתחננה, הזכירה ללא הרף: אל תזנחו את הלימוד היומי, אל תוותרו על שעת התחזקות יומית למען טהרת הפה! רק כאשר הצליחו לפצח את שפתה - שבו השקט והשלווה לביתם, באופן פלאי מעורר השתאות!

הבה נתבונן במטר הכביר העולה מהסיפור, שגיבוריו חיים עימנו ומעידים בכל פה. אמנם, את התזכורת הם קיבלו, אבל בעצם - זו תזכורת עבור כולנו: כמה חשוב לייחד זמן ללימוד הלכות, להתחזקות יומית בשמירה על טהרת הפה והלשון.

הבה נאמץ את המסר הזה אל ליבנו, נהדהד את צפופי הציפור ההיא באוזנינו... אם לא עכשיו אימתי. בפרשת שבוע זה העוסקת בחטא הלשון נתפוס את עצמנו בידיים, לכונן לנו סדר לימוד קבוע בהלכות שמירת הלשון, לקבוע לעצמנו דקות התחזקות יומיות שישמרו על לשוננו מכל לשון הרע. כך נבטיש שפינו יישאר טהור ושמור מכל רע, ונזכה בחיים ארוכים ומאירים, שמחים ומאושרים!

גילוי מסעיר מעולם האמת!

הוא היה בחור צעיר לימים, וכבר אז ניכרו בו אותות הצטיינות נפלאים. הנער הצעיר עמל בתורה באהבה ובשקידה, עבד את בוראו בכל לב ובדבקות ראויה לשבח. כל רואיו ומכרייו הכירו בו כי הוא זרע ברך ה', ולכולם היה ברור כי לגדולות נועד...

אך למרבה הצער, לא ארכו ימי הטובה. 'ודי ירד לגנו ללקוט שושנים', הקדוש ברוך הוא בחר לעצמו את העלם הצעיר, וקטף אותו ממשפחתו בטרם עת. בטרגדיה בלתי נתפסת. הנער הצעיר נלקח לבית עולמו, ואת הצער והיגון שהשתררו בקרב משפחתו וחבריו - לא נוכל לתאר...

אך יותר מכל, השפיע האסון על אמו של הבחור הנפלא הזה. הנער היה קרוב לליבה, את מיטב תפילותיה ודמעוניה השקיעה בצמיחתו הרוחנית, במיטב כוחותיה התמסרה לראותו עולה בתורה ובריאית שמים, ובפטריותו - התקשתה להתאושש מהאסון הכבד. מדי יום היתה ממורת בבכי על בנה, לא פסקה מלדבר בשבחו ולקונן על לכתו, וככל שנקף הזמן - היה נראה כי דברי חז"ל 'גזירה על המת שישתכח מן הלב' - פסחו עליה, שכן היא התכנסה בכאבה ושקעה בו.

היה זה לילה אחד, מרגש ומרטיט, שלא יישכח מליבה של האם לעולם. כמדי ערב היא עלתה על יצועה, והנה, באישון ליל, בחלום, הבחינה בבנה יקירה צועד לקראתה, פניו מאירות זכות וחיון גדול של שמחת חיים על פניו. היא נרעדה והתרגשה, לרגע עמדה המומה כנגדו. פחד, התרגשות, אימה, שמחה, חרדה ורטט - שלטו בה בתערובת בלתי נשלטת...

לא היה לה כל ספק: זו דמותו, זה בנה שנפטר לא מזמן. הנה הוא כאן לנגד עיניה, כנראה קיבל אישור נדיר ממרומים לבוא אליה בחלום הלילה. דמותו קורנת, מבטו חייני ועירני כבחיו, והיא עומדת כנגדו, רועדת בחוסר שליטה, המומה ממראה עיניה!

'שלום אמא', הוא התקרב אליה, 'אל תצטערי עוד על לכתו, נתנו לי אישור לבוא לבשרך כי זכיתי במקום גבוה בשמים, אני נמצא במקום טוב מאוד. מנעי קולך מבכי ועייניך מדמעה, בנך הגיע למקום טוב בגן עדן, הכל בסדר ויותר...'

האם התאוששה קמעא מההלם, שמחה על המידע המרגיע, ואז ניצלה את ההזדמנות לשאול: 'גלה נא לי בני יקירי, אמור לי בבקשה סוד אחד מכבשונו של עולם, משהו ממה שקורה שם למעלה, באטמוספירה הרוחנית רבבות קומות מעלינו...'

ובאותו רגע, הנער - שזנהר כל ימיו מחטא לשון הרע - גילה את אוזניה: 'דעי לך אמא, שבישיבה של מעלה יושב ה'חפץ חיים' כל העת, וכל יהודי שלומד בספרו 'חפץ חיים' ושמירת הלשון, וכן מי שמשדל ומעודד אחרים ללמוד בספריו, ומשקיע כוחות ומאמץ להתחזק ולחזק את שמירת הפה מכל לשון הרע - ה'חפץ חיים' בכבודו ובעצמו עומד להמליץ עליו טוב, לבקש מבורא עולם למענו - להרעיף עליו משמים שפע טובה וברכה!'

ולא זו בלבד, אמא, הוסיף הנער, 'אלא שכל האסונות בעולם הזה, כל הטרגדיות, המחלות, כאבי הלב - הכל נובע מחטא הלשון, הכל נגזר בגלל לשון הרע. החטא הנוראי הזה מביא לעולם את כל הרעות, בעטיו מתרחשים אסונות קורעי לב וטרגדיות נוראיות. רק ההימנעות המוחלטת מלשון הרע - היא המבטיחה לעצור את האסונות ולהרעיף על העולם טובה וברכה!' - סיים הנער את דבריו, ביקש מאמו לפרסם זאת, ואז נעלם מאחורי וילון תכול, נמוג אל האופק...

האם התעוררה, מכוסה זיעה קורה ורוטטת בהמיה. עיניה דמעו, היא זכרה את דבר החלום היטב, כל מילה ממנו עמדה חיה, צלולה ובהירה לנגד עיניה. כפי שביקש, היא פרסמה את מה ששמעה מעולם האמת, ובאמצעותה הגיע אליו דבר החלום, כפי שסיפרו הגה"צ רבי צבי מאיר זילברברג שליט"א, כדי ללמדנו:

איננו מבינים במה שקורה בעולם הזה. כמה צער ויגון, מחלות ואסונות, טרגדיות מצמררות. לא הרבה פעמים נפתח צוהר ללמדנו על מה ולמה, מעט מאוד פעמים אנו זוכים לגילוי שמיימי, כי הכל מתחיל ונגמר בחטא לשון הרע, המילים שאנו מוציאים מפינו הן חץ שלוח השמימה, ואם הן נושאות ארס - הן מביאות הרס. אם הן מלאות משטמה, לשון הרע, דיבורי גנות - הן עלולות חלילה להשיב לעולם הזה צרות שלא נרצה לדעת מהן!

רק התחזקות בשמירת הלשון, שמירה על טהרת מה שיוצא מפינו, הקפדה על איכות הדיבורים הבוקעים מלשונו - בכוחן להבטיח שהמילים שלנו לא יזיקו, ואדרבה - ה'חפץ חיים' בעצמו יעמוד וימליץ טוב בעדנו להרעיף עלינו טובה וברכה. חיים והיפוכם ביד הלשון - ההקפדה על שמירת הלשון היא המבטיחה אושר ושמחה, אורך ימים ושנות חיים!